

Palokuntien toiminta, varainhankinta ja verotus

Palokuntalaisten opintopäivät
21.11.2009 Kuopio

Esityksen rakenne

- **Verotuksen perusteet ja käytännön tilanteita liittyen palokuntayhdistyksiin**
 - Yleishyödyllisyys
 - Elinkeinoitoiminta
 - Kiinteistön tuottama tulo
 - Arvonlisäverotus
 - Veronhuojennus
 - Neuvontapalvelut ja ennakkokannanotot

TVL 22 § - Yleishyödyllinen yhteisö

- 1) Yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi**
- 2) toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin**
- 3) ei tuota toiminnallaan siihen osallisille taloudellista etua osinkona, voittoosuutena tai kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä**

TVL 22 § - Yleishyödyllinen yhteisö

- Tulee olla yhteisö (TVL 3 §)
- Kaikkien edellytysten tulee täytyä yhtä aikaa
- sääntöjen tulee täyttää pykälän edellytykset
- lopullinen arviointi kuitenkin tosiasiallisen toiminnan, ei sääntöjen, perusteella
- ratkaisu verovuosi-kohtainen
- yleishyödyllisyyden ratkaisu edellyttää usein tapauskohtaista harkintaa, yleistyksiä voidaan kuitenkin tietyiltä osin tehdä
- laissa oleva esimerkkiluettelo ei sitova

TVL 23 § - yleishyödyllisen yhteisön veronalainen ja verovapaa toiminta

- **Veronalaista**
 - Elinkeinotoiminta (verokanta **26 %**)
 - Kiinteistön tuottama tulo siltä osin, kun kiinteistöä ei käytetä yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen (verokanta 2009-2011 **8,9908 %**)
- **Verovapaata**
 - yleishyödyllinen toiminta
 - jäsenmaksut, lahjoitukset, korot, osingot, avustukset osakehuoneistojen vuokrat, luovutusvoitot jne., elleivät liity yhdistyksen omaan elinkeinotoimintaan

Elinkeinotoiminta

- **EVL 1.2 §: Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa**
- **EVL 2 §: Verovelvollisen harjoittama liike- ja ammattitoiminta kuuluvat samaan, elinkeinotoiminnan tulolähteeseen**

Elinkeinotoiminnan yleisiä tunnusmerkkejä oikeuskäytännöstä ja -kirjallisuudesta

- toiminnan kohdistuminen tavanomaisiin kauppatavaroihin tai suoritteisiin
- toimiminen kilpailuolosuhteissa
- sitoutuneen pääoman suuri määrä
- toimintaan palkattu henkilökunta
- ansiotarkoitus / voiton tavoittelu
- toiminnan laajuus / suuri liikevaihto
- toiminnan jatkuvuus / säännöllinen toistuvuus
- käyvän markkinahinnan käyttäminen
- toiminnan kohdistuminen laajaan tai laajahkoon asiakaskuntaan
- itsenäinen toiminta
- yrittäjäriski
- vieraan pääoman käyttö

TVL 23.3 § - Yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona ei pidetä

- toiminnan rahoittamiseksi harjoitetut arpajaiset, myyjäiset, urheilu- ja huvitilaisuudet ja näiden yhteydessä tapahtuva myynti tms.
- jäsenlehdet ja muut toimintaa palvelevat julkaisut
- adressit, merkit, kortit, viirit tms., kun myynti varojenkeräystarkoituksessa
- sairaaloissa, vanhainkodeissa jne. hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden myynti
- bingopelin pitäminen

VPK:t olleet verovelvollisia esimerkiksi

- **tulityökoulutukset**
- **sukelluskoulutukset**
- **kaluston vuokraus**
- **veden kuljetus**
- **pihojen pesut**
- **vartiointipalvelut**
- **muutot**
- **kioskitoiminta**

VPK:t olleet verovelvollisia esimerkiksi

- **yrittäjäkoulutukset**
- **tavaravälitys**
- **turvallisuuskoulutukset**

- **verollisuuden osalta käyty keskustelua**
 - palovartiointi ja öljyntorjunta
 - varsinaisen pelastustoiminnan myynti
- **Kuitenkin tapauskohtainen arviointi EVL-tunnusmerkkien kautta!**

Kiinteistön tuottama tulo

- **Kiinteistön käsite TVL 6 §:**
 - omistetun maapohjan ja sillä olevan rakennuksen lisäksi kiinteistöä koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen toisen maalla olevaan rakennukseen, rakennelmaan tai muuhun laitokseen, joka hallintaoikeuksineen maahan voidaan maanomistajaa kuulematta luovuttaa kolmannelle henkilölle (ns. siirtokelpoinen vuokrasopimus)
- **kiinteistön luovutusvoitto ei ole kiinteistön tuottamaa tuloa**
- **metsä- ja maatalous myös kiinteistötuloa tuottavaa**
- **EVL 53 §:n merkitys - kiinteistö voi tuottaa elinkeinotoiminnan tuloa**

Kiinteistön yleinen tai yleishyödyllinen käyttö - verovapaata

- **Yleistä käyttöä esimerkiksi**
 - Julkinen koulu
 - Kirkko
 - Kirjasto
 - Valtion virasto
 - Julkinen sairaala
 - Vuokralaisena tulee siis olla julkinen taho, esim. valtio tai kunta ja käytön oltava yleistä

Kiinteistön käyttö

- **Yleishyödyllistä käyttöä**
 - Yhdistyksen oma yleishyödyllinen käyttö
 - ei kuitenkaan vuokraus jäsenten yksityiskäyttöön (KHO 1979 II 507 erä- ja kennelkerho)
 - Toisen yleishyödyllisen yhteisön yleishyödyllinen käyttö
 - esim. toimitilaksi tai kokoustilaksi
- **Muuta kuin yleistä tai yleishyödyllistä käyttöä**
 - oma elinkeinotoiminta
 - vuokraus yksityishenkilöille esim. asunnoksi
 - myös työntekijöiden asunnot
 - vuokraus toisen elinkeinotoiminnan käyttöön

Yleishyödyllisen yhteisön arvonlisäverotus

- AVL 1 § liiketoiminta
- AVL 3 § vähäinen toiminta
- AVL 4 § yleishyödylliset yhteisöt
 - elinkeinotoiminta
 - tarjoilupalvelun sekä kiinteistönhallintapalvelun oma käyttö (AVL 25a § ja 32 §)
- AVL 12 § hakeutuminen liiketoiminnasta
- AVL 30.1 § hakeutuminen kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta
 - Kiinteistön vuokraaminen ilman hakeutumista verotonta
- Poikkeussäännökset verollisuudesta
 - Eivät useinkaan koske palokuntayhdistyksiä

Arvonlisäverotus

- **Ilmoittautuminen arvonlisäverolliseksi**
 - “ilmoittautumispakko”
 - tuloverolain mukaisesta elinkeinotoiminnasta (AVL 4 §)
 - tarjoilupalvelun luovuttamisesta (AVL 25 a §)
 - kiinteistöhallintapalvelun luovuttamisesta (32 §)
- **Vähäisen toiminnan raja**
 - ei arvonlisäverovelvollisuutta, jos verollisen toiminnan liikevaihto alle 8500 € tilikaudessa

Arvonlisäverotus

- **Hakeutuminen arvonlisäverolliseksi liiketoiminnasta (AVL 12 §)**
 - vapaaehtoista
 - liiketoiminnan raja lähtökohtaisesti alempana kuin tuloverolain mukaisen elinkeinotoiminnan
 - jos hakeutuu, niin kaikki liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta arvonlisäverollista → hakeutumista ei voi rajata!
 - jos hakeutuu, niin verotonta vain
 - muussa kuin liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta
 - erikseen verottomaksi säädetty toiminta
- **Hakeutuminen kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta**
 - Vuokrattavan kohteen tulee olla verollisessa käytössä

Arvonlisäverotus – veroton toiminta - esimerkkejä

- **terveyden- ja sairaanhoito**
- **sosiaalihuolto**
- **lain nojalla järjestetty tai tuettu koulutus**
- **rahoituspalvelu**
- **vakuutustoiminta**
- **esiintymiskorvaukset ja eräät
immateriaalikorvaukset**
- **eräät muut tavarat ja palvelut (AVL 59 §)**
 - mm. arpajaiset

Erityinen veronhuojennus tuloverosta

- **Maksullinen ja hakemusperusteinen**
- **Yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa harjoittava yleishyödyllinen yhteisö (= ns. superyleishyödyllinen yhteisö)**
 - oma toiminta, ”enemmän kuin yleishyödyllistä”
 - valtakunnallinen laajuus / aito paikallisilla valtakunnalliseen järjestöstruktuuriin kuuluminen
 - varojen ja tulojen riittävä käyttö ko. toimintaan
- **Tuloverolain mukaan veronalainen tulo**
 - ei siis koske arvonlisäveroa
- **Elinkeino toiminnan huojennuksesta ei saa aiheutua kilpailuhaittaa**
- **Kiinteistö pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä**

Veronhuojennukset pelastusalalla

- **pelastusalalla toimivat olleet yleensä superyleishyödyllisiä**
 - oman toiminnan sisältö riittävää
 - kuuluminen SPEK:öön
 - ns. ”tukiyhdistykset” eivät superyleishyödyllisiä
- **varojen käyttö superyleishyödylliseen toimintaan tapauskohtaista**
 - yleensä toteutunut riittävässä määrin pelastusalalla
 - tuotot tulee käyttää yleishyödyllisen toiminnan hyväksi, ei elinkeinotoimintaan

Veronhuojennukset pelastusalalla

- **Kilpailuhaitta hyvin tapauskohtaista**
 - laajan ja tavanomaisen elinkeinotoiminnan harjoittaminen aiheuttaa usein kilpailuhaittaa
 - vartiointi, muutot
 - kilpailuttamisen alaisen toiminnan harjoittaminen aiheuttaa usein kilpailuhaittaa
 - esim. koulutuksen järjestäminen usein ongelmallista
 - kuka harjoittaa vastaavaa toimintaa?
 - millaiselta alueelta kilpailijoita kartoitetaan?
 - suppeakin toiminta voi aiheuttaa kilpailuhaittaa, jos vastaavaa toimintaa harjoitetaan lähialueella
 - suljetulla alueella harjoitettu elinkeinotoiminta ei ole useinkaan aiheuttanut kilpailuhaittaa (esim. laitospalokunnan kioski)

Ennakkotiedot- ja ratkaisut sekä kirjalliset ohjaukset

- **Tuloverotuksen maksullinen ennakkotieto (VML 85 §) 815 €**
- **Arvonlisäverotuksen maksullinen ennakkoratkaisu (AVL 190 §) 150 €**
- **Arvonlisäverotuksen maksuton kirjallinen yleisohjaus (AVL 189 §)**
- **Kirjalliset hakemukset osoitettava Savo-Karjalan yritysverotoimistolle**

Mistä lisätietoa?

- www.vero.fi/artikkeli/554
 - vero.fi-sivuston yhdistys- ja säätiöosuus
- **vero.fi-sivujen palauteosio**
 - mahdollisuus jättää yhdistyksiä ja säätiöitä koskevia kysymyksiä internetin kautta
- **valtakunnallinen palvelunumero yhdistyksille ja säätiöille 020 679 048**